

MAGYAR–UKRÁN BIOLÓGIAI SZÓTÁR

Készült a Bethlen Gábor Alap
támogatásával

Ungvár
2012

NÖVÉNYTAN

A, Á

adventív – адвентивна
(рослина)
ág – гілка
akác – акація
alany (oltó) – підщепа
alfaj – підвид
alma – яблуко
almafa – яблуня
amitózis – амітоз
anizogámia – анізогамія
anteridium – антеридій
antipód sejtek – антиподи
anyag – речовина
anyagcsere – обмін речо-
вин
anyagszállítás – транспорт
речовин
anyarozs – ріжки
aprólevelűség – мікрофілія
archegonium – архегоній
ásványi anyagok – міне-
ральні речовини
askospóra – аскоспора
asszimiláció – асиміляція
áttelepítés – інтродукція
autochoria – автохорія
avag – підстилка лісова

B

bab – квасоля
baktériumok – бактерії
aerob ~ – аеробні ~
autróf ~ – аутотрофні ~
fototróf ~ – фототрофні ~
gümő ~ – бульбочкові ~
hetrotróf ~ – гетеро-
трофні ~
kemotróf ~ – хемотроф-
ні ~
kén ~ – сірко~
kórokozó ~ – хворобот-
ворні ~
nitrogénkötő ~ – азото-
фіксуючі ~
parazita ~ – паразитичні ~
rothasztó ~ – гниття ~
szaprofita ~ – сапрофіти ~
vas ~ – залізо ~
barka – сережка
bazidiospórák – базидіос-
пори
becő – стручок
becőke – стручечок
bélsugarak – серцевинні
промені

bélszövet – серцевина
bentosz – бентос
bibe – приймочка
bibeszál – стовпчик
biocönózis – біоценоз
bimbó – бутон
bioszféra – біосфера
boglárka – жовтець
boglárkafélék – жовтецеві
bogyó – ягода
bokor – кущ
borostyán – плющ
borsó – горох
boróka – ялівець
botanika – ботаніка
bujtás – відсадка
burgonya – картопля
burgonyafélék – пасльонові
búza – пшениця
bükkfa – бук
bükkfafélék – букові

C

cellulóz – целюлоза
cékla – буряк
chlamidomonas – хламідомонада
chlorella – хлорела
cikász – саговик

citokinézis – цитокінез
citológia (sejttan) – цитологія
citoplazma – цитоплазма
cönózis – ценоз
cukor – цукор
cukornád – цукрова тростина

Cs

család – родина
csésze – чашечка
csészelevelél – чашолисток
csíra – зародок
csírafüggesztő – підвісок зародка
pollenjárat – пилоквід
csíranövény – проросток
csonthéjas termés – кістянка

D

disszimiláció – дисиміляція
dió – горіх
dohány – тютюн
dugvány – живець

E

edények – судини

egyedfejlődés (ontogenezis)

– індивідуальний розвиток, онтогенез

egylakiak – однокімнатні

egyszikűek – однодольні

együttélés (szimbiozis) – співжиття, симбіоз, мутуалізм

elaterák (spóraszóró

fonalak) – елатери

elágazás – галуження

dichotomikus ~ – дихотомічне ~

monopodiális ~ – моноподіальне ~

szimpodialis ~ – симподіальне ~

előfonal (protonéma) – протонема

előtelep – заросток

élettan (fiziológia) – фізіологія

élősködők (paraziták) – паразити

embrió (csíra) – зародок

embriózsák – зародковий мішок

endospermium (magfehérje) – ендосперм

elsődleges – первинний ~
másodlagos – вторинний ~
entomogámia (rovarok általi megtermékenyítés) – комахозапліднення

entomológia (rovartan) – ентомологія

erdeifenyő – сосна звичайна

erdei pajzsika – щитник чоловічий

erezet (levél) – жилкування

hálózatos ~ – сітчасте ~

ívelt ~ – дугове ~

párhuzamos ~ – паралельне ~

ernyővirágzat – зонтик (суцвіття)

ernyősvirágzatúak – зонтичні

eukarióták (sejtmagvasok) – еукаріоти, ядерні

evolúció (fejlődéstörténet) – еволюція

évgyűrűk – річні кільця

F

fa – дерево

faj – вид

fatest – деревина
fehérjék – білки
fejespenész – мукор
fejlődés – розвиток
fejlődési ciklus – цикл розвитку

fény – світло
fészek (virágzat) – кошик
(суцвіття)

fészekburok – обгортка
fészkesvirágzatúak – ай-
строви

fikocián – фікоціан
fikoeritrin – фікоерітрин
fikoхantin – фікоксантин
filogenezis (törzsfelődés) –
філогенез

fitocönózis – фітоценоз
fitohormonok (növényi
hormonok) – фітогормони

floém – флоема
flóra (növényvilág) – флора
fokhagyma – часник
fotoszintézis – фотосинтез
fototrófok – фототрофи

G

gaméta – гамета

gametangium – гаметангій
gametofiton – гаметофіт
gázcsere – газообмін
gázcsenyílás – продих
gombafonalak – гіфи
gombák – гриби

élesztő~ – дріжджеві ~
kalapos ~ – шапкові ~
penész~ – цвільові ~
rozsa~ – іржасті ~
tapló~ – трутовики
üszög~ – сажкові ~
gombatest – грибниця
gombvirágzat – головка
(суцвіття)
gumó – бульба

Gy

gyantajáratok – смоляні
ходи
gyerpürözsa – шипшина
gyermekláncfű – кульбаба
gyertyán – граб
gyökér – корінь
csíra~ – зародковий ~
fő~ – головний ~
járulékos – додаткові ~
lég~ – повітряні ~
légző~ – дихальні ~

kapaszzkodó – чіпкі ~
oldal~ – бічні ~
gyökérgumó – бульбоко-
рінь
gyökérövek – зони кореня
felszívó öv – всмокту-
вання
növekedési ~ – росту
szállító ~ – провідна
osztódási ~ – поділу
gyökérrendszer – коренева
система
bojtos (mellék) ~ – мич-
кувата ~
fő ~ – стрижнева ~
gyökérsüveg – кореневий
чохлик
gyökérszőr – кореневі во-
лоски
gyökértermés – коренеплід
gyöktörzs (rizóma) – коре-
невище
gyöngyvirág – конвалія

H

hajtás – пагін
spórahordozó ~ – спо-
роносний ~
törpehajtás – вкорочений ~

hagyma – цибулина, ци-
буля
hagymatönc – денце (цибу-
лини)
háncs – луб
háncsrostok – луб'яні во-
локна
harasztok – папоротепо-
дібні
hárs – липа
hausztórium – гаусторій
heterociszták – гетероцис-
ти
heterotrófok – гетеротрофи
hifák – гіфи
hőmérséklet – температура
hőszabályozás – терморе-
гуляція
hüvely (termés) – стручок
hüvelyesek – бобові

I

induzium (fátyol) – індузій
internódium (szártag) – між-
вузля
intine – інтина
introdukción (áttelepítés) – ін-
тродукція

ivarsejt – статевa клітина,
гамета
izidiumok (zuzmótelepkinö-
vések) – ізидії
izogámia – ізогамія

J

jarulékos hajtás – паросток
jegenyefenyő – смерека
juhar – клен

K

kacs – вусик
kalászka (fűzér) – колос
kambium – камбій
kankalin – примула
káposzta – капуста
kaszat – сім'янка
keményítő – крохмаль
kemoszintézis – хемосинтез
keresztesvirágúak – хресто-
цвіті
kékmoszatok – синьозелені
водорості
kéreg – кора
elsődleges – первинна ~
másodlagos ~ – вто-
ринна ~
kétlakiak – дводомні

kétszikűek – дводольні
klorofill – хлорофіл
klorofillszemcsék – хлоро-
філові зерна
kloroplasztisz – хлоропласт
klón – клон
kocsány – початок
kokkuszok – коки
korpafű – плаун булаво-
видний
kosborfélék – орхідні
környezet – навколишнє
середовище
körte – груша
központi henger – цен-
тральний циліндр
kromatidák – хроматиди
kromatofór – хроматофор
kromoplasztisz – хромо-
пласт
kromoszóma – хромосома
kukorica – кукурудза

L

laminária – ламінарія
lependék – крилатка
leukoplasztisz – лейкопласт
levegő – повітря
levél – листок

csira~ – зародковий ~
egyszerű ~ – простий ~
~kezdemény – зачатко-
вий ~
összetett ~ – складний ~
szik~ – сім'ядоля
levélállás – листкорозмі-
щення
átellenes ~ – супротив-
не ~
örvös ~ – кільчасте ~
szórt ~ – чергове ~
levélhóralj – пазуха листка
levéllemez – листкова
пластинка
levélnyél – черешок
levélrózsa – прикоренева
розетка
légzés – дихання
légzőgyökerek – пневмато-
фори
liliomfélék – лілійні
lombhullás – листопад
lóhere – конюшина
lucfenyő – ялина

M

madármegporzás – орніто-
гамія

mag – насіння
magashegyi terület –
високогір'я
magház – зав'язь
magkezdemény – насінне-
вий зачаток
makk – жолудь
makkoska – горішок
másodlagos sejtmag – вто-
ринне ядро
megaspóra – мегаспора
meggy – вишня
megjelenési formák – жит-
тєві форми
megporzás – запилення
kereszt~ – перехресне ~
ön~ – само ~
megtermékenyítés – заплід-
нення
kettős ~ – подвійне ~
meleg – тепло
mesterséges megporzás –
штучне запилення
mezei szulák – березка
польова
mezei zsurló – хвоц по-
льовий
micélium – міцелій

mikológia (gombatan) – мікологія
mikorrhiza – мікориза
mikrospóra – мікроспора
mikrosporoogenezis – мікроспорогенез
mikrosporangium – мікроспорангій
mogyoró – ліщина
moha – мохи
máj~ – печіночні ~
tőzeg~ – торфові, сфагнові ~
zöld~ – зелені ~
moszatok (algák) – водорості
barna~ – бурі ~
kova~ – діатомові ~
vörös – червоні ~
zöld~ – зелені ~
módosulás – видозміна
murvalevél – приквітка

N

nagylevelűség – макрофілія
napraforgó – соняшник
nemzedék – покоління
nemzedékváltakozás – зміна поколінь

nemzetség – рід
nitrogén – азот
nódusz (szárcsomó) – вузол (стебла)
növekedés – ріст
csúcs – верхівковий ~
interkaláris – інтеркалярний ~
növények – рослини
alacsonyrendű (telepes) ~ – нижчі ~
évelő ~ – багаторічні ~
fás ~ – деревні ~
fénykedvelő ~ – світлолюбні ~
hidegtűrő ~ – холодостійкі ~
lágyszárú ~ – трав'янисті ~
magasabbrendű ~ – вищі ~
örökzöld~ – вічнозелені ~
rovarevő ~ – комахоїдні ~

növénytan – ботаніка
növénytársulás – рослинні угруповання
növényzet – рослинність
növényvilág – царство рослин

növényzet szintjei – яруси
рослинності
nucellusz – нуцелус
nukleoid – нуклеоїд

Ny

nyírfafélék – березові
nyitvatermők – голонасінні
nyomás – тиск

O

oltás – щеплення
oltóág – прищипа
organellumok
(sejtszervecskék) – ор-
ганели
osztály – клас
oxigén – кисень

Ö,ő

ökológia – екологія
ökológiai tényezők – еколо-
гічні фактори
ökoszisztéma – екосистема
önmegtermékenyítés – ав-
тогамія
önszabályozás – саморегу-
ляція
önterjesztés – автохорія

ősharasztkok – псилофіти

P

parakéreg – перидерма,
корок
paraszemölcs – сочевички
páfrányfenyő – гінкго
páfrányok – папороти
párolgztatás – випарову-
вання
párta – віночок
pásztortáska – грицики
pázsitfűfélék – злаки
pelyva – колоскова луска
periciklus – перицикл
petesejt – яйцеклітина
pikkely – луска
pikkely (lodikula) – навколо-
квіткова плівка
pirenoid – піреноїд
pollentömlő – пилкова
трубка
pollenszemcse
(virágporszemcse) –
пилкове зерно
portok – пиляк
porzó – тичинка
porzósál – тичинкова
нитка

plazma – плазма
plazmaszálak (plazmahid) –
плазмодесма
plazmódium – плазмодій
plastisz (szintest) – пла-
стида
prokarióták
(sejtmagnélküliek) – про-
каріоти, без'ядерні

R

regeneráció (megújulás) –
регенерація
reliktum (maradványfaj) –
релікт
rendkívüli – екстремальні
rendszerint – систематика
répa – буряк
cékla – столовий ~
cukorrépa – цукровий ~
szimmetria – симетрія
kétoldalas ~ – двобічна ~
sugaras ~ – радіальна ~
rhizoida – ризоїд
rizs – рис
rostacsövek – ситовидні
трубки
rostaszövet (szilárdítószövet
– склеренхіма

rovarmegporzás – комахо-
запилення
rügy(ek) – брунька(и)
alvó~ – сплячі ~
csúcs~ – верхівкова ~
generatív ~ – генера-
тивна ~
hónalj~ – пазушна ~
járulékos ~ – додаткові ~
oldal~ – бічні ~
levél~ – листові ~
vegetatív ~ – вегетативні ~
virág~ – квіткова ~

S

sárgarépa (murok) – морква
sátor – щиток (суцвіття)
sejt(ek) – клітина (и)
diploid – диплоїдна ~
gázcserenyílás~ – про-
дихові ~
generatív ~ – генера-
тивна ~
haploid ~ – гаплоїдна
ivar~ – статеві ~
központi~ – центральна~
parenchima~ – парен-
хімні ~

Sz

prozenchima~ – прозен-
хімні ~
szomatikus ~ – соматич-
ні ~
triploid ~ – триплоїдна ~
vegetatív ~ – вегетатив-
на ~
záró~ – замикаючі ~
sejthártya – клітинна обо-
лонка
sejtfal – клітинна стінка
sejtközi járatok (légudvarok)
– міжклітинники
sejtmag – ядро
sejtmagvacska – ядерце
sejtnedv – клітинний сік
sejttársulás – колонія
sejtszervek – органоїди
клітини
többsejtűek – багатоклі-
тинні
spermatozoid – спермато-
зоїд
spermium – спермій
spirogira – спірогіра
sporangium – спорангій
sporogon – спорогон
sporofillum – спорофіл

szaporodás – розмноження
ivaros ~ – статеве ~
ivartalan~ – безстатеве ~
vegetatív – вегетативне ~
szaprofiták ~ – сапрофіти
szállítónyálábok – провідні
пучки
szár – стебло
egyenes állású ~ – пря-
мостояче ~
kapaszkodó ~ – чіпке ~
kúszó (inda) ~ – повзуче ~
szárcsomó – вузол
szártenyésztő kúp – конус
наростання стебла
szemtermés – зернівка
szerves anyagok – органіч-
ні речовини
szélmegporzás – вітрозапил-
лення
szén-dioxid – вуглекислий
газ
színanyag – пігмент
szinergida – синергіда
szíromlevelek – пелюстки
szorédium – соредій
szórusz – сорус
szövet – тканина

alap~ – основна ~
asszimilációs – асиміляційна ~
bőr~ – покривна ~
képző (osztódó) ~ – твір-на ~
levegőtartó ~ – повітряносна ~
paliszád ~ – палисадна ~
raktározó ~ – запасуюча ~
szállító ~ – провідна ~
szilárdító ~ – механічна
szivacs ~ – губчаста
víztartó ~ – водоносна
szőrmooha – зозулин льон

T

talaj – ґрунт
talajképződés – ґрунтоутворення
tallom – талом
tarackbúza – пирій
taxisok – таксиси
taxon – таксон
tápanyagok – поживні речовини
táplálkozás – живлення
társulás – угруповання

teleptest – слань
termékenység – родючість
termés – плід
 ál~ – несправжній ~
csoportos – збірний ~
hasadó – розкривний ~
húsos ~ – соковитий ~
száraz ~ – сухий ~
valódi ~ – справжній ~
zárt ~ – нерозкривний ~
termésterjesztés – розпо-
всюдження плодів
állatok útján – зоохорія
madarak által – орнітохорія
szél útján – анемохорія
termő – маточка
termőlevél – плодолисток
termőtest – плодове тіло
termőtáj – гінекей
apokarp ~ – апокарпний ~
színkarp ~ – синкарпний ~
toboz – шишка, стробіл
tok – коробочка
toklász – квіткова луска
tökfélék – гарбузові
tölgy – дуб
törzs – відділ
tövis (tüske) – колючка
tőzeg – торф

tracheák – трахеї
tracheidák – трахеїди
trágyák – добрива
 mű~ – мінеральні ~
 szerves – органічні ~
tropizmusok – тропізми
turgornyomás – тургорний
 тиск
tűsző – листянка
tűlevél – хвоя, шпилька
tűlevelűek – хвойні, шпиль-
 кові

U

ulotrix – улотрикс
útifű – подорожник

V

vasok – квітколоже
vakuólum – вакуоля
vegetatív szervek – вегета-
 тивні органи
vibriók – вібріони
virág – квітка
 csöves ~ – трубчаста ~
 csupasz ~ – гола ~
 egyivarú ~ – одностате-
 ва ~

egyszimmetriájú ~ – зи-
гоморфна ~
kétivarú ~ – двостатева ~
nyelves ~ – язичкова ~
porzós ~ – тичинкова ~
sugaras szimmetriájú ~ –
 актиноморфна ~
szabálytalan
 (aszimmetrikus) ~ – не
 правильна ~
termős ~ – маточкова ~
virágképlet – формула
 квітки
virágkocsány – квітконіжка
virágpor – пилок
virágtakaró – оцвітина
 különnemű ~ – подвійна
 egynemű (lepel) ~ – про-
 ста
 redukált ~ – редукована
virágzat – суцвіття
 egyszerű ~ – проста
 összetett ~ – складна
vírusok – віруси
vitaminok – вітаміни
víz – вода
vörösfenyő – модрина
Vörös Könyv – Червона
 книга

Z

zárvatermők – покритона-
сінні

zigóta – зигота

zoospóra – зооспора

zuzmók – лишайники

bokros ~ – куцисті ~

egyenmű ~ – гомомерні ~

levelés ~ – листувати ~

rétegezett ~ – гетеро-

мерні ~

tajték (kéreg) ~ – накипні ~

zuzmó moszatalkotója – фі-
кобіонт

Zs

zsírok – жири

X

xantofill – ксантофіл

xilém – ксилема

ÁLLATTAN

A, Á

agy – головний мозок
elő~ – передній ~
kis~ – мозочок ~
közép~ – середній ~
közti~ – проміжний ~
nyúltagy – довгастий ~
agyaras ősgyík – звірозу-
бий ящір
agyféltekék – півкулі голов-
ного мозку
agykéregállomány – кора
великих півкуль
agy részei – відділи голов-
ного мозку
agytekervény – звивина
головного мозку
ajak – губа
ájtatos manó – богомол
akklimatizáció – аклімати-
зація
alfaj – підвид
alkar – передпліччя
alsó (csőr) káva – піддзю-
бок
alveolusz – альвеола
állkapocs – щелепа

alsó ~ – нижня ~
felső ~ – верхня ~
állkapocslábak – ногоще-
лепи
állattan – зоологія
állatkert – зоопарк
állábak – несправжні ніжки
állatok – тварини
amőba – амеба
anyagcsere – обмін речо-
вин
anyaméh (méhkirálynő) –
матка (бджолинка)
aorta – аорта
areál – ареал
atka – кліщ
erdei ~ – енцефалітний ~
közönséges (kullancs) ~
– пасовищний ~
liszt~ – борошністий ~
rüh~ – коростяний ~

B

bagoly – сова
bagócslegyek – оводи
barátkeselyű – гриф
baromfityezés – птахів-
ництво

báb – лялечка

begy – воло

bendő – рубець

bél – кишка

vastag~ – товста ~

vég~ – задня ~

vékony~ – тонка ~

bélrendszer – кишечник

betokozódás – інцистуван-
ня

béka – жаба

bimbózás – брунькування

billentyű – клапан

biomassza – біомаса

boa – удав

bogár – жук

ganajtúró ~ – гнойовик

szarvas~ – ~ олень

temető~ – ~ гробовик

botsóska – паличник

bojtosúszós halak – кисте-
пери

bolha – блоха

bordák – ребра

C

cetfélék – китоподібні

cethal – кит

cickány – землерійка

cinke – синиця

ciszta – циста

comb – стегно

cöloma – целом

Cs

csalánfonál – жалкий волос

cserebogár – травневий
хрущ

cséve (csúd) – цівка

csigaház (kagyló) – рако-
вина

csigolya – хребець

csilló – війка

csillósok – війчасті

csírahártya – зародкова
оболонка

csírákorong – зародковий
диск

csíralemezek – зародкові
листки

csont – кістка

csontváz – скелет

csótány – тарган

csőr – дзьоб

csúszómászók – плазуни

D

daru – журавель

denevérek – рукокрили
dentin – дентин
derma (bőr) – дерма
dinoszaurusz – динозавр
dobhártya – барабанна
перетинка
dongók – джмелі
dögkeselyű – стерв'ятник

E, É

egerek – миші
egérszerű rágcsálók – ми-
шовидні гризуни
egerészölyv – канюк
egyedfejlődés – індивіду-
альний розвиток
egysejtűek – одноклітинні
ektoderma – ектодерма
elevenszülés – живонаро-
дження
elválasztás (kiválasztás) –
виділення
életciklus – життєвий цикл
élősködők (paraziták) – па-
разити
belső ~ – внутрішні ~
külső ~ – зовнішні ~
emésztőrendszer – травна
система

emésztőnedv – травний сік
emlősök – ссавці, звірі
entoderma – ентодерма
enzim – ензим, фермент
erszény – сумка
erszényesek – сумчасті
érezkelő szőröcskék – чут-
ливий відросток
érzékszervek – органи
чуття
ízlelő ~ – смаку
halló~ – слуху
látó~ – зору
szagló~ – нюху
tapintó~ – дотику
evolúciós tényezők – ево-
люційні фактори

F

faj – вид
fajta – порода
fácán – фазан
fagocitózis – фагоцитоз
farkatlanok – безхвости
farkas – вовк
farkosok – хвостати
farokcsont – уростиль
fauna (állatvilág) – фауна
fecske – ластівка

fehér örvényféreg – планарія біла

fej – голова

fejlábúak – головоногі

fejlődés – розвиток

nem teljes átalakulással

járó ~ – з неповним

перетворенням

teljes átalakulással járó

~ – з повним перетво-

ренням

felső (csőr) káva – наддзьобок

felszőr (koronaszőr) – ость

fényérzékenység – світлочутливість

férgesek – черви

élősködő ~ – ~ паразити

galand~ – стьожкові ~

gyűrűs~ – кільчасті ~

hengeres~ – круглі ~

kevéssertéjű ~ – малощетинкові ~

lapos~ – плоскі ~

soksertéjű ~ – багатощетинкові ~

fészekrakás – гніздування

fogak – зуби

garat~ – глоткові ~

örlő v. zár~ – кутні ~
metsző~ – різці

szem~ – ікла, хижі ~

tej~ – молочні ~

fogoly – куріпка

fogóháló – ловча сітка

folyami rák – рак річковий

folyami sügér – окунь річковий

földgiliszta – дощовий черв'як

főemlősök (majmok) – примати

fullánk – жало

fülemüle – жайворонок

fülkagyló – зовнішнє вухо

fürge gyík – ящірка прудка

fürkészdarazsak – їздці

G

galamb – голуб

garat – глотка

sejt~ – клітинна ~

garat feletti idegdúc – надглотковий нервовий вузол

gazda – хазяїн

köztes ~ – проміжний

égső ~ – кінцевий

gázlómadarak – голінасті
птахи

gerinc – хребет

gerincek – хребетні

gerinchúrosok – хордові

gerincrészek – відділи
хребта

ágyék~ – поперековий ~

farki ~ – хвостовий ~

keresztcsonti ~ – крижовий ~

mellkasi ~ – грудний

nyaki ~ – шийний

törzs~ – тулубовий

gége – горло

gólya – лелека

guanó – гуано

gubó (kokon) – кокон

Gy

gyomor – шлунок

izom~ – мускульний ~

mirigy~ – залозистий ~

szűrő~ – цідильний

rágó~ – жувальний

H

hajszálerek – капіляри

hal(ak) – риба (и)

csontos ~ – кісткові ~

porcos ~ – хрящеві ~

halgazdaság – рибне господарство

hangyászsün – єхидна

hangyaboly – мурашник

hangya – мурашка

hangyász – мурахоїд

harkály – дятел

hártya – перетинка, плівка
bőr~ – шкіряста ~

hártyásszárnyúak – перетинчастокрилі

has – черево

haslábúak – черевоногі

hasi szívóka – черевна присоска

hasdúclánc – черевний нервовий ланцюжок

hasnyálmirigy – підшлункова залоза

hattyú – лебідь

házinyúl – кріль

héja – лунь

héjhártya – підшкаралупова оболонка

hemoglobin – гемоглобін

hemolimfa – гемолімфа

here – сім'яник

heringfélék – оселедцеві
hernyó – гусінь
hím – самець
hímnősek – гермафродити
hipoderma – гіподерма
hisztogenezis – гістогенез
hollóorracsont – вороняча кістка
hormon – гормон
hosszúfülű denevér – вухань
hörgők – бронхи
hólyagféreg (borsóka) – фінка
húgyhólyag – сечовий міхур
húgyvezeték – сечовід

I

idegdúc (idegcsomó) – нервовий вузол
ideg – нерв
idegfonat – нервове плетиво
ideggyűrű – нервове кільце
idegimpulzus – нервовий імпульс
ideglánc – нервовий ланцюг

idegrendszer – нервова система
csomós ~ – розкидано-вузлова ~
cső~ – трубчаста ~
központi~ – центральна~
periférás (környéki) ~ – периферична ~
szórt (diffuz) ~ – дифузна ~
törzs~ – стовбурова ~
idegsejt – нервова клітина, нейрон
igazgyöngy – перлина
igásló – ваговіз
ikra (petesejt) – ікринка
imágó (kifejlett rovar) – імаго
ingerlékenység – подразливість
ivadék (utód) – потомство
ivadékkamra – ворочок
ivarrendszer – статеві система
ívás – нерест
izom – м'язи
antagonista – антагоністи
záró ~ – зимикач

szinergista ~ – синергіс-
ти

izomrostok – м'язові во-
локна

íz (szelvény) – членик

ízeltlábúak – членистоноги

ízület – суглоб

J

járatok – ходи

jelzőfonál – сигнальна
нитка

jégzsinór (csírafüggesztő) –
канатик

K

kagyló – двостулковий
молюск

kandicsrák – циклоп

kaptár – вулик

káposztalepke – білан ка-
пустяний

karom – кіготь

karvaly – яструб

katicabogár – сонечко

keményzárnyúak – твер-
докрилі

kenguru – кенгуру

keresztespók – павук-хрес-
товик

kettős légzés – подвійне
дихання

kétéltűek – земноводні

kétszárnyúak – двокрилі

kitin – хітин

kézfej – кисть

kígyók – змії

kloáka – клоака

kopolyú – зябра

légcsöves ~ – трахейні ~

kopolyúfedők – зяброві
кришки

kopolyúfésűk – зяброві
тичинки

kopolyúívek – зяброві дуги

kopolyúlemezek – зяброві
пелюстки

kopolyúrések – зяброві
щілини

kopolyúzsákok – зяброві
мішки

koronya – череп

korai denevér – вечірниця
руда

korallzátonyok – коралові
ріфи

kromatofór – хроматофор

köldökcsont – лобкова
кістка

köldökzsinór – пуповина

kölyök – малятко

köpeny – мантия

kögöm – ніготь

közönséges mókus – білка
звичайна

közönséges vipera – гадюка
звичайна

kulcscsont – ключиця

kullancslárva – німфа

L

laposka – лопатка

láb – нога

lábfej – стопа

lábszár – гомілка

lándzsahal – ланцетник

lárva – личинка

látás – зір

látómező – поле зору

lepke – метелик

légcső (trachea) – трахея

léghamra – повітряна ка-
мера

légtömlő – повітряні мішки

légzés – дихання

légzőnyílás – дихальце

lépkamrák – ячеї

likacsoshéjúak

(forameniferák) – фора-
меніфери

ló – кінь

lúdalkatúak – гусоподібні

M

macska – кіт

macskafélék – котячі

madarak – птахи

költöző ~ – кочові ~

megtelepedett ~ – осілі ~

ős~ – давні ~

vándor~ – перелітні ~

madárfiókák – пташенята

majmok – мавпи

makronukleusz (nagy
sejtmag) – макрону-
клеус

Malpighi edények – мальпі-
гієві судини

máj – печінка

medencecsontok – тазові
кістки

medúza – медуза

medvefélék – ведмежі

megtermékenyítés – заплід-
нення

belső ~ – внутрішнє ~
kereszt ~ – – перехрес-
не ~

külső ~ – зовнішнє ~

méh – бджола

melegvérűség – теплокров-
ність

mell (tor) – груди

mellbimbók – соски

mellcsont (szegycsont) –
грудина

mellkas – грудна клітка

metanefridiák – метанеф-
ридії

mezoglea – мезогляя

mész – вапно

mészhéj – шкаралупа

méz – мед

mézelő méh – бджола ме-
доносна

mikronukleusz – мікрону-
клеус

mirigyek – залози

belsőelválasztású~ –
внутрішньої секреції ~

emésztő~ – травні ~

faggyú~ – сальні ~

ivar~ – статеві ~

külső elválasztású~ –
внутрішньої секреції

méreg~ – отруйні ~

nyál~ – слинні ~

illat~ – пахучі ~

tej~ – молочні ~

verejték~ – потові ~

mixocell – міксоцель

mocsári csiga – ставковик

molluszkák – молюски

mozaiklátás – мозаїчний зір

N

nem – стать

nemes – чапля біла

nemzetség – рід

nőstény – самка

Ny

nyak – шия

nyelőcső – стравохід

nyelv – язик

nyílás – отвір

száj~ – ротовий

végbél~ – задньопро-
хідний

nyílás (szifon) – сифон

bevezető~ – вхідний

kivezető~ – вихідний

nyírfajd – тетереv
nyúlfélék – зайцеподібні

O,ó

oldalvonal – бічна лінія
olló – клешня
oltógyomor – сичуг
ondósejt – сперматозоїд
ondó – молочко (риби)
ormány (szívóka) – хобот
orrnyílás – ніздри
ostor – джгутик
orsóféreg – аскарида
osztiga – устриця
oxidáció – окислення

Ö,ő

önmegtermékenyítés – са-
мозапліднення
öröklődés – спадковість
ösztön – інстинкт
ősemlősök – першозвірі
öv – пояс
medence~ – тазовий ~
váll~ – плечовий ~
övecske (nyereg) – поясок

P

patkány – пацюк

rapucsállatka – інфузорія-
туфелька
pata – копито
rárosujjú patások – парно-
копитні
pohely – пух
pohelyréce – гага
pohelyszőrök – підшерстя
pete (tojás) – яйце
peteburok – яйцева обо-
лонка
petesejt – яйцеклітина
pézsmarocok – ондатра
pigment (színanyag) – піг-
мент
pikkely – луска
pikkelyesek – лускати
pikkelyesszárnyúak – лус-
кокрилі
pinceatka – мокриця
pinocitózis – піноциоз
pislogóhártya – миготлива ~
placenta (méhlepény) – пла-
цента
rosok – полівка
rofazacskó – защічний
мішок
rolip – поліп
roloska – клоп, блощиця

pontyfélék – коропові
potroh – черевце
potrohlábak – черевні ніжки
rókháló – павутина
rókmajom – павукоподібні
мавпи
rödörnyelv – смоктальний
хоботок
prém – хутро
pulyka – індик

R

ragadozó – хижак
rágcsáló – грзун
resegymor – сітка
reflex – рефлекс
feltételes ~ – умовний ~
feltétlen (veleszületett) ~
– безумовний, вродже-
ний ~
reflexív – рефлексорна
дуга
regeneráció (megújulás)
– регенерація, віднов-
лення
rekeszizom – діафрагма
rend – ряд
repülőkutya – крилан ве-
ликий

reszelőnyelv – терка
részarányosság (szimmetria)
– симетрія
kétoldalal ~ – двобічна ~
sugaras ~ – променева
rezervátum – заказник
rezgő – дзизкальце
rovarevők – комахоїдні
rovarkártevők – комахи-
шкідники
rovarok – комахи

S

sarkiróka – песець
sas – орел
sáska – сарана
saskeselyű – бородач
sejtek – клітини
állati ~ – тваринні ~
bőrizom ~ – шкірно-
м'язові ~
csalán ~ – жалкі ~
emésztő ~ – травні
ideg ~ – нервові ~
ivar ~ – статеві ~
köztes ~ – проміжні ~
mirigy ~ – залозисті ~
növényi ~ – рослинні ~

sejthártya – клітинна мембрана
sejtszáj – клітинний рот
sejtközi anyag – міжклітинна речовина
selyemleperke – шовкопряд
siketfajd – глухарь
sikló – вуж
soksejtűek – багатоклітинні
sólyom – сокіл
serte – щетина

Sz

szaglás – нюх
száj – рот
szájszerv – ротовий апарат
rágó ~ – гризучий ~
rágó-nyaló ~ – гризучо-лизучий ~
szívó ~ – сисний ~
szűrő-szívó ~ – колючо-сисний ~
szaporodás – розмноження
szarupikkely – рогова лусочка
szaruszakál – рогова борідка
szarv – ріг
szarvas – олень

szarvasmarha galandféreg –
ціп'як бичачий
szárnyak – крила
fedő ~ – надкрила
hálózatos ~ – сітчасті ~
hártya~ – перетинчасті ~
száizrétű gyomog – книжка
(шлунок)
szegycsonttaréj – киль
szemecske – вічко
szemek – очі
egyszerű ~ – прості ~
összetett ~ – ~ складні
szemhéj – повіка
alsó ~ – нижня ~
felső ~ – верхня ~
szemüreg – очна ямка
szervképződés – органо-генез
szik (tojássárgája) – жовток
szikhártya – жовткова оболонка
szikhólyag – жовтковий мішок
szín – забарвлення
fenyegető – загрозовий ~
figyelmeztető ~ – попереджувальне ~
védő~ – захисне ~

szív – серце
háromrekeszes – трика-
мерне ~
kétrekeszes ~ – двока-
мерне ~
négyrekeszes ~ – чоти-
рикамерне ~

szívkamra – шлуночок
(серця)

szívpitvar – передсердя

szöcske – коник

szőrtakaró – волосяний
покрив

szövet – тканина

bőr ~ – епітеліальна ~

ideg ~ – нервова ~

izom ~ – ~ м'язова

csíktizom ~ – попере-
чно-смуґаста ~

sima ~ – гладенька ~

kötő ~ – сполучна ~

szövőszemölcsök – паву-
тинні борідки

szülés – роди

szűrés – фільтрація

T

tapintás – дотик

tapogatók – щупальця

tapogatólábak – ногощу-
пальця

táplálkozás – живлення

tápláléklánc – ланцюг жив-
лення

tarisznyarak – краб

társulás – угрупування

taxisok – таксиси

negatív ~ – негативні ~

pozitív ~ – позитивні ~

tej – молоко

teknősbéka – черепаха

téli álom – сплячка

tengeri csikó – морський
котик

terhesség (vemhesség) –
вагітність

természetes kiválogatódás –
природний добір

természetvédelmi terület –
заповідник

tojásfehérje – білок (яйця)

tojócső – яйцеклад

tojáshártya – яйцева обо-
лонка

tonhalfélék – осетрові

tollak – пера

evező ~ – махові ~

fedő (kontúr) ~ – контур-
ні

kormány~ – рульові

pihe~ – пухові

tollazat – пір'я

tőgazdaság – ставкове
господарство

törékeny gyűk – веретіль-
ниця

törzs – тип

tüdő – легені

tüdőtömlők – легеневі
мішки

tyúk – куриця

U,Ú

hörcsög – хом'як

úszó – плавець (ці)

hasi ~ – черевні ~

hát~ – спинний ~

farok~ – хвостові ~

farok alatti ~ – анальні ~

mell~ – грудні ~

úszóhólyag – плавальний
міхур

úszólábúak – ластоногі

-fóka – тюлень

- medvefóka – морський
котик

- rozmár – морж

Ü,Ű

üllő – коваделко

üreg – порожнина

bél~ – кишкова ~

elsődleges – первинна ~

kevert ~ – змішана ~

kiválasztó ~ – порошиця

köpeny~ – ~ мантійна

másodlagos (celom) – вто-
ринна ~, целом

száj~ – ротова ~

test~ – ~ тіла

ürge – ховрах

ürülék – послід

űrbelűek (tömlősök) – киш-
ковопорожнинні

V

vaddisznó – кабан

vadkacsa (tőkés réce) – кри-
жень

vakgöte – протей

vakond – кріт

vakuólum – вакуоля

emésztő~ – травна ~

lüktető ~ – скоротлива ~

váltivarúak – роздільноста-
теві, двостатеві
változatosság (sokféleség) –
мінливість
vándorlás (migráció) – мі-
грація
vedlés – линяння
védett vadászterület – за-
повідне мисливське
господарство
vese – нирка
végtag – кінцівка
vénák – вени
vér – кров
artériás – артеріальна ~
vénás ~ – венозна ~
véredény – судина (крово-
носна)
verébalkatúak – горобинні
vérkeringés – кровообіг
vérkeringési rendszer – кро-
воносна система

vérkör – коло кровообігу
kis~ – мале ~
nagy~ – велике ~
viasz – віск
világ (állat) – царство (тва-
рин)
visszhanglokáció – ехоло-
кація
villacsont – вилочка
vízibolha – дафнія
vízimadarak – водоплаваю-
чі птахи
vízváz – гідроскелет

Z

zománc – емаль
zöld eugléna – евглена
зелена

Zs

zsákmány – здобич
zsírtest – жирове тіло

EMBERTAN

A

adenozin-trifoszfát (ATP) –
аденозинтрифосфат
(АТФ)

ádámcsutka – кадик

agy – мозок

közép~ – середній ~

közti~ – проміжний ~

nagy~ – великий ~

nyúlt~ – довгастий ~

utó~ – задній ~

agyalapi mirigy – гіпофіз

agyféltekék – півкулі головного мозку

agylebenyek – частки ~

fali ~ – тім'яна ~

halánték~ – скронева ~

homlok~ – лобова ~

nyakszirti~ – потилична ~

agyi híd – міст мозку

agyi fehérállomány – біла речовина мозку

agykocsány – ніжки мозку

agytörzs – стовбур мозку

agyvérzés (gutaütés) – інсульт

AIDS – СНІД

akarat – воля

alacsony vérnyomás – гіпотонія

allergének – алергени

allél – алель

alkar – передпліччя

alvás – сон

alveóluszok

(léghólyagocskák) – альвеоли

álmom – сон

aminosavak – амінокислоти

anabolizmus – анаболізм

androgén – андроген

angolkór – рахіт

antigén – антиген

antropogenezis – антропогенез

anyagcsere – обмін речовин

anyagelbontás – лізис

aorta – аорта

aritmia (ritmuszavar) – аритмія

artéria (verőér– артерія
tüdő~ – легенева ~

atlasz – атлант

automatizmus – автома-
тизм

avitaminózis – авітаміноз
axon – аксон

B

Bazedow-kór (golyva) – ба-
зедова хвороба

belégzés – вдих

bél – кишка

csíró~ – клубова ~

éh~ – порожниста~

haránt~ – ободова ~

nyom (patkó) ~ – дванадця-
типала ~

vak~ – сліпа ~

vastag~ – товста ~

vég~ – пряма ~

vékony~ – тонка ~

betegség (kór) – хвороба

fertőző ~ – інфекційні ~

kromoszóma~ – хромо-
сомні ~

nemi~ – венеричні ~

öröklődő – спадкові ~

biopolimer – біополімер

bioszintézis – біосинтез

bordák – ребра

botulizmus – ботулізм

Bowman-tok – ниркове
тільце

C

cement – цемент

citológia (sejttan) – цито-
логія

citoplazma – цитоплазма

comb – стегно

cukorbetegség – діабет
цукровий

Cs

csapok – колбочки

csikló – клітор

csilló – війка

csonthártya – окістя

csontkapcsolódás –
з'єднання кісток

félmozgékony ~ – напів-
рухоме ~

merev ~ – нерухоме ~

mozgékony ~ – рухоме ~

csont – кістка

alsó állkapocs~ – ниж-
ньощелепна ~

comb~ – стегова ~

csőves ~ – трубчасті ~

fal~ – тім'яна ~

felkar~ – плечова ~
felső állkapocs~ – верх-
ньощелепна ~
halánték~ – скронева ~
homlok~ – лобова ~
járom~ – вилична ~
kereszt~ – крижова ~
lapos ~ – широкі ~
medence~ – тазові ~
nyakszirt~ – потилична ~
orr~ – носова ~
orsó~ – ліктьова ~
rövid ~ – короткі ~
sarok~ – п'яткова ~
sing~ – променева ~
síp~ – великогомілкова ~
szárkapocs~ – мало-
мілкова ~

csonttörés – перелом кіст-
ки

nyílt ~ – відкритий ~

zárt ~ – закритий ~

csontváz – скелет

D

dendrit – дендрит

dentin – дентин

derma (bőr) – дерма

dezoxiribonukleinsav (DNS)
– дезоксирибонуклеї-
нова кислота (ДНК)

diasztola – діастола

diffúzió – дифузія

disszimiláció – дисиміляція

disszociáció – дисоціація

E

egészségtan – валеологія

egyedfejlődési szakaszok –

періоди онтогенезу

- csecsemőkor – груд-
ний ~

- embrionális – ембріо-
нальний ~

- iskoláskor – шкільний ~

- kisgyermekkor –
ясельний ~

- posztembrionális – по-
стембріональний ~

- óvodáskor – дошкіль-
ний ~

elektromágneses sugárzás

– електромагнітне ви-
промінювання

életkor – вік

biológiai ~ – біологічний

érett ~ – зрілий

idős ~ – похилий
élettan – фізіологія
élettartam – тривалість
життя
első jelzőrendszer – перша
сигнальна система
embriológia – ембріологія
emésztés – травлення
emlékezés – пам'ять
endoplazmás retikulum (ER)
– ендоплазматична
сітка (EC)
energiamérleg – енергетич-
ний баланс
enzim – фермент, ензим
erek (edények) – судини
nyirok ~ – лімфатичні ~
vér~ – кровоносні
érelmeszesedés – атеро-
склероз
érés – дозрівання
érhártya – судинна обо-
лонка
eritroblaszt – еритробаласт
érzelmek – почуття
ézés – чуття
érezékelés – сприйняття
epe – жовч
epehólyag – жовчний міхур

epidermisz – епідерміс
növekedési ~ – росто-
вий ~
szaru~ – роговий ~
epifízis (tobozmirigy) – епі-
фіз, шишковидна за-
лоза
episztrofeusz – епістрофей
ételmérgezés – харчове
отруєння

F

fagociták (falósejtek) – фа-
гоцити
fagocitózis – фагоцитоз
fagysérülés – обмороження
farkasvakság – куряча слі-
пота
fascia (izomrólya) – фас-
ція
fehér vérsejtek (leukociták) –
лейкоцити
fej – голова
felejtés – забування
felkar – плече
félkörös ívjáratok – півколо-
ві канали
felszívódás – всмоктування
fény – світло

fertőzés – інфекція
fertőző betegségek – інфекційні хвороби
féregnyúlvány – апендикс
fibrin – фібрин
fibrinolizin – фібринолізин
ficam – вивих
figyelem – увага
akarattalagos ~ – довільна
akarattalan ~ – мимовільна
fiziológiai oldat – фізіологічний розчин
flegma – флегматик
fluor – фтор
fogak – зуби
bölcesség ~ – ~ мудрості
maradó ~ – ~ постійні
metsző ~ – різці
szem ~ – ікла
tej ~ – молочні ~
őrlőd ~ – кутні ~
fülkagyló – вушна раковина
(fül)kalapács – молоточок
(fül) kengyel – стремінце
(fül) üllő – коваделко

G

gaméta (ivarsejt) – гамета

garat – глотка
gátlás – гальмування
gázcsere – газообмін
gerincvelő – спинний мозок
gerincvelő-csatorna – спинномозковий канал
gerincvelő-folyadék – спинномозкова рідина
gerincvelő-idegek – спинномозкові нерви
gégefedő – надгортанник
genetika – генетика
- ivar ~ – ~ статі
- sugár ~ – радіаційна ~
gén – ген
gilisztás fertőzés – глистяні захворювання
glikogén – глікоген
Golgi-készülék – апарат Гольджі
gondolkodás – мислення
elvont ~ – абстрактне ~
konkrét ~ – конкретне ~

Gy

gyomor – шлунок
gyomorfekély – виразка шлунку
gyomorhurut – гастрит

gyomornedv – шлунковий
sík
gyógyszérum – лікувальна
сироватка
gyújtóérfal-gyulladás –
тромбофлебіт
gyújtókanyarulat – збирна
трубочка
gyűrűs záróizom (szfinkter)
– сфінктер

Н

haj – волосся
hajlam – схильність
halandóság – смертність
hajszálerek (kapillárisok) –
капіляри
hangrés – голосова щілина
hangszálak – голосові
зв'язки
hát – спина
hátgerinc – хребет
gerincrészek – відділи
хребта
ágyék~ – поперековий ~
hát~ – грудний ~
farok~ – хвостовий ~
keresztcsonti ~ – крижо-
вий ~

nyaki ~ – шийний ~
hemoglobin – гемоглобін
here – яєчко
herezacskó – мошонка
hímvesző – статевий член
hipotalamusz – гіпоталамус
HIV – ВІЛ
homeosztázis – гомеостаз
hormon – гормон
hörgőcskék – бронхіоли
hörgőfa – бронхіальне де-
рево
hörgőhurut – бронхіт
hörgők – бронхи
hőérzékelés – температур-
на чутливість
hőszabályozás – терморегу-
ляція
húgy – сеча
húgycső – сечівник
húgyhólyag – сечовий мі-
хур
húgyvezeték – сечовід

I

ideg – нерв
agyú ~ – черепномозко-
ві ~

gerincvelő~ – спинно-
мозкови ~
idegrendszer – нервова
система
környéki (periferiális) ~ –
периферична ~ ~
központi ~ – центральна
~ ~
vegetatív (autonom) ~ –
вегетативна ~ ~
ikrek – близнята
immunitás – імунітет
humorális ~ – гумораль-
ний ~
mesterséges ~ – – штуч-
ний ~
sejt~ – клітинний ~
szerzett ~ – набутий ~
természetes ~ – природ-
ний ~
veleszületett ~ – приро-
джений ~
indíték – мотивація
indulatok – афекти
influenza – грип
ingerelhetőség – збудли-
вість

inger – подразливість
ínhártya – склера

ínszalagok – зв'язки
interfázis – інтерфаза
interferon – інтерферон
irha – підшкірна клітковина
izom – м'яз
bordaközi ~ – міжребер-
ні ~
csuklyás ~ – трапеціє-
видний ~
delta~ – дельтоподіб-
ний ~
feszítő ~ – ~ розгиначі
forgató ~ – ~ обертачі
hát~ – спинний ~
hajlító~ – ~ згиначі
kétfejű – двоголовий ~
lábszár~ – литковий ~
mimikai ~ – мімічні ~
négyfejű ~ – чотириго-
ловий ~
rágó~ – жувальний ~
szabó~ – кравецький ~
széles ~ – широкий ~
szív~ – серцевий ~

J

jellem – характер
egységes ~ – цілісний ~

határozott ~ – визначений ~

K

kanyarulatós csatorna – звивистий каналець
kéreg alatti rész – підкірка
kéregállomány – кіркова речовина
képesség – здібність
kérgestest – мозолисте тіло
kézfej – кисть
kialakulás – формування
kifózis – кіфоз
kilégzés – видих
kolera – холера
koronya – череп
agy~ – мозковий ~
arc~ – лицевий ~
koszorúerek – коронарні судини
köldökzsínór – пуповина
körmök – нігті
kötőthártya-gyulladás – кон'юктивіт
központ – центр
nyáelválasztó ~ – слиновидільний ~

sejt~ – клітинний ~
kriszták – кристи
kromoszóma – хромосома
nemi ~ – статева ~
szomatikus ~ – соматична ~
kulcscsont – ключиця

L

lapocka – лопатка
lappangási idő – інкубаційний період
lábfej – стопа
lábszár – гомілка
látóideg – зоровий нерв
látótelep (talamusz) – зорові горби, таламус
lebomlás (katabolizmus) – катаболізм
légcső – трахея
légzőközpont – дихальний центр
légzés – дихання
belső ~ – внутрішнє ~
külső ~ – зовнішнє ~
- mesterséges
lélegeztetés – штучнє ~
légzéstérfogat – дихальний об'єм

belégzési ~ – додатковий ~

kilégzési ~ – резервний ~

lép – селезінка

limfociták – лімфоцити

lipáz – ліпаза

lipidek – ліпіди

lizocim – лізоцим

lizoszómák – лізосоми

lordózis – лордоз

lúdtalp – плоскостопість

M

magas vérnyomás – гіпертонія

magorsó – ахроматинове веретено

magzat (embrió) – зародок, ембріон, плід

magzataburok – зародкова оболонка

máj – печінка –
makroelemek – макроелементи

maltóz – мальтаза

második jelzőrendszer – друга сигнальна система

meiózis – мейоз

méh – матка

méhlepény – плацента

melegházhatás – парниковий ефект

mellbimbó – сосок

mellékhere – придатки яєчка

mellhártya – плевра

mellhártyanedv – плевральна рідина

mellkas – грудна клітка

membrán – мембрана

metabolizmus – метаболізм

mikroelemek (nyomelemek) – мікроелемент

mirigy – залоза

állkapocs alatti ~ – підщелепна ~

belsőelválasztású ~ – внутрішньої секреції ~

csecsemő (timusz) ~ – вилочкова ~

faggyú~ – сальні ~

fültő~ – привушна ~

hasnyál~ – підшлункова ~

hipofízis (agyalapi) ~ – гіпофіз

ivar~ – статеві ~

kevert elválasztású ~ –
змішані ~

mellékrajzs~ – щитопо-
дібна ~

mellékvese – надниркова ~
nyál~ – слинні ~

nyálka~ – слизові ~

nyelv alatti ~ –

під'язикова ~

rajzs~ – щитоподібна ~

tej~ – молочна ~

verejték~ – ношові

mitokondriumok – мітохон-
дрії

mitózis (közvetett osztódás)
– мітоз, непрямий поділ

mozgási képesség – навич-
ки руху

mozgásszegénység – гіпо-
динамія

N

napszúrás – сонячний удар

nefron – нефрон

nemesgázok – інертні гази

nemzet – нація

népsoport (etnikum) – на-
родність

neurofibrillumok – нейрофі-
брили

neuroglia – нейроглія

neuron – нейрон

- érző (centripetális) –

чутливі, доцентрові ~

- köztes ~ – вставний ~

- mozgató (centrifugális)

~ – руховий, відцентро-
вий

nitrogén – азот

növekedés – ріст

nukleinsavak – нуклеїнові
кислоти

Ny

nyak – шия

nyál – слина

nyálka (nyák) – слиз

nyelés – ковтання

nyelőcső – стравохід

nyelv – язик

nyirok – лімфа

nyirokcsomó – лімфатичні
вузли

O, Ó

orr – ніс

orrgarat – носоглотка

orsó-húzófonalak – нитки
ахро­ма­ти­но­во­го ве­ре­
те­на
orvostudomány – медицина
ólom – свинець
ozmózis – осмос
oxihemoglobin – оксигемо­
глобін

Ö,Ő

önszabályozás – саморегу­
ляція
örökletes betegség – спад­
ко­ва хвороба
összpontosítás – зосеред­
жен­ня
ösztrogén – естраген
ösztön – інстинкт

P

rajzsmirigy – щитовидна
зало­за
rajzsporc – щитовидний
хрящ
rálcikák – палочки
percvértérfogat – хвили­
ний об'єм крові
petefészek – яєчник
petesejt – яйцеклітина

petevezeték – маткова
труба
pielonefritisz – пієлонефрит
porc – хрящ
rostos ~ – волокнистий ~
rugalmas ~ – еластич­
ний ~
üveg ~ – гіаліновий ~
proszтата (dülmirigy) – пе­
редміхурова залоза
pulpa (fogbél) – пульпа
pulzus – пульс

R

radioaktív sugárzás – раді­
оактивне випроміню­
ван­ня
radioaktív bomlás – радіо­
активний розпад
radioizotópok – радіону­
кліди
rágás – жування
rasszok – раси
renehártya – сітківка
receptorok – рецептори
ény ~ – фото ~
hő~ – термо ~
kemo~ – хемо ~
mechanikai ~ – механо ~

szagló ~ – нюхові ~
tapintó ~ – контактні ~
távolsági ~ – дистантні
reflex – рефлекс
feltételes ~ – умовний
feltétlen ~ – безумовний
reflexív – рефлекторна
дуга
Rh-faktor – резус-фактор
rekeszizom – діафрагма
rekeszlabirintus – перетин-
частий лабиринт
replikáció – редуплікація
ribonukleinsav (RNS) – ри-
бонуклеїнова кислота,
РНК
hírvivő (mRNS) ~ – ін-
формаційна ~
riboszómalis (rRNS) ~ –
рибосомна ~
szállító (tRNS) ~ – тран-
спортна ~
riboszóma – рибосома
rostok – волокна

S

savas esők – кислотні дощі
sejtciklus – життєвий цикл
клітини

sejtek – клітини
fényfelfogó ~ – світло-
сприймальні ~
ideg~ – нервові ~
izom~ – м'язові ~
ivar~ – статеві ~
vér~ – кров'яні ~
sejtmaghártya – ядерна
оболонка
sejtmagnedv (karioplazma)
– каріоплазма
sejtmagvacska – ядерце
sejtközpont – клітинний
центр
sejtosztódás – поділ клітин
sipoly – фістула
sósav – соляна кислота
spermium (ondósejt) – спер-
матозоон
stressz – стрес
sugártest – ціліарне тіло

Sz

szabályozás – регуляція
idegi ~ – нервова ~
idegi humorális ~ – нер-
вово-гуморальна ~
humorális ~ – гумораль-
на ~

szaglás – нюх
szalmonellafertőzés – саль-
монельоз
szaruhártya – рогівка
szegycsont – грудина
szembogár (pupilla) – зі-
нниця
szemgolyó – очне яблуко
szemhéj – повіка
szemlencse – кришталік
szemöldök – брови
szempillák – вії
szemüreg – очна ямка
szennyeződés – забруд-
нення
szétcsavarodás – розкручу-
вання
szerv – орган
szerves – органічна
spoluka
szervrendszer – система
organiv
emésztő ~ – травна ~
érezék (szenzor) ~ – чут-
тя, сенсорні ~
húgy-ivari ~ – сечоста-
тева ~
idegrendszer – нервова ~
légző ~ – дихальна ~

mirigy~ – ендокринна ~
támasztó és mozgás~ –
опорно- рухова ~
vérkeringési ~ – крово-
носна ~
szimfízis – лобкове зро-
щення
szín – колір
szinapszis – синапс
szisztola – систола
szisztolás térfogat – систо-
лічний об'єм
szív – серце
- szívkamra – шлуночок ~
- szívpitvar – передсер-
дя
szivárványhártya – райдуж-
на оболонка
szívbillentyű – клапан сер-
ця
félhold alakú ~ – пів
місяцеві
vitorla alakú ~ – стулкові
szívizominfarktus – інфаркт
міокарда
szövet – тканина
csont~ – кісткова ~
hám~ – епітеліальна ~
ideg~ – нервова ~

izom~ – м'язова ~
csikoltizom~ – попере-
чно-смугаста ~
simaizom~ – гладка ~
kötő~ – сполучна ~
támasztó~ – опорна ~
táp (trofikus) ~ – трофіч-
на ~

szövettan – гістологія
szuggesszció – навіювання
születésszám – народжу-
ваність
szülés – роди
szürkeállomány-magok –
ядра мозку
szűrés – фільтрація

T

tagolt beszéd – членороз-
дільна мова
tapintás – дотик
tápcsatorna – кишковий
тракт
táplálkozás – харчування
távollátás – далекозорість
tehetség – здібність
testedzés – загартовування
tetanusz – правець
tetvesség – педикульоз
térdkalács – надколінок

tisztítás – очищення
tónuszavar – дистонія
tripszin – трипсин
törzs – тулуб
tudat – свідомість
turgornyomás – тургор
tüdőgyulladás – пневмонія
tüdő – легені
tüdő-vitálkapacitás – життє-
ва ємність легень
tüsző – фолікула

Ü, Ű

üreg – порожнина
has~ – черевна ~
izületi ~ – суглобова ~
mell~ – грудна
száj~ – ротова
orr~ – носова
üvegtest – скловидне тіло

V

változékonyság – мінли-
вість
nem örökletes ~ – не-
спадкова, фенотипна
örökletes ~ – спадкова,
генотипна
vas – залізо

védelem – охорона
védőoltás – щеплення
végtagok – кінцівки
végtagöv – пояс кінцівок
velő – мозок
 agy ~ – головний ~
 csont~ – кістковий ~
 sárga csont~ – жовтий ~ ~
 vöröscsont – червоний ~ ~
 gerinc~ – спинний ~
velőállomány – мозкова
 речовина
venula – венула
véna – вена
 alsó ürös – нижня по-
 рожниста ~
 felső ürös ~ – верхня
 порожниста
vér – кров
véradó – донор
vér alakos elemei – фор-
 менні елементи крові
véralvadás – згортання
 крові
vérátömlesztés – перели-
 вання крові
vércsoport – група крові
verejték – піт
véredények – кровоносні
 судини

vérhas (dizentéria) – дезин-
 терія
vérkeringés – кровообіг
vérképzés – кровотворення
vérkör – коло кровообігу
vérlemezek (trombociták) –
 тромбоцити
vérplazma – плазма крові
vérrög (véralvadék) – тромб
vese – нирка
vesegyulladás – нефрит
vitaminszegénység – авіта-
 міноз
visszértágulat – варикозне
 розширення вен
vizelet – сеча
 elsődleges ~ – первин-
 на ~
 másodlagos ~ – вторин-
 на ~
vörös vértest – еритроцит

Z

zárványok – включення
zománc – емаль
zúzódás – ушиб

Zs

zsírraktár – жирове депо
zsír – жир

ÁLTALÁNOS BIOLÓGIA

A, Á

agrocönózis – агроценоз
alfaj – підвид
alkalmazkodás (adaptáció) –
адаптація
algológia (moszattan) – аль-
гологія
altörzs – підтип
aminosavak – амінокислоти
amitózis – амітоз
anafázis – анафаза
analógia – аналогія
antigén – антиген
antitest – антитіло
areál – ареал
asszimiláció – асиміляція
atavizmus – атавізм
atmoszféra (légkör) – ат-
мосфера
ausztralopithekusz – ав-
стралопітек
autotróf – автотроф

B

barázdálódás – дробіння

belső csíralemez – енто-
дерма
bélcsíra (gasztrula) – га-
струла
bélcsíráképződés – гастрю-
ляція
biocönózis – біоценоз
biológiai haladás – біологіч-
ний прогрес
biológiai regresszió – біоло-
гічний регрес
biomassza – біомаса
bioszféra – біосфера
bioszintézis – біосинтез
fehérje~ – ~ білків
biotechnológia – біотехно-
логія
blasztomer – бластомер

C

cellulóz – целюлоза
centriólum – центріоля
centroméra – центромера
citoplazma – цитоплазма
citozin – цитозин

Cs

csökevény – рудимент

D

degeneráció (hanyatlás) – дегенерація

denaturáció – денатурація

disszimiláció – дисиміляція

DNS-kettőződés – подвоєння ДНК

dominálás – домінування

E, É

egyedfejlődés – онтогенез, індивідуальний розвиток

endoplazmás retikulum (ER) – ендоплазматична сітка (EP)

életciklus – життєвий цикл

élőanyagfunkció – функції живої речовини

- biokémiai – біохімічна ~

- dúsító – концентраційна ~

- gázcsere – газова ~

- redukciós – редукційна ~

élőlények rendszere – система організмів

- mesterséges – штучна ~

- természetes – природна ~

evolúció mozgatórugói – рушійні сили еволюції

F

fagocitózis – фагоцитоз

fajképződés – видоутворення

földrajzi ~ – географічне ~

ökológiai ~ – екологічне ~

biokémiai ~ – біохімічний

élettani ~ – фізіологічний ~

földrajzi ~ – географічний ~

genetikai ~ – генетичний ~

morfológiai ~ – морфологічний ~

ökológiai – екологічний ~

faj – вид

endemikus – ендемічні ~

meghatározatlan ~ – невизначені

pusztuló ~ – зникаючі

ritka ~ – рідкісні, раритетні

fajta – порода

fehérjeszerkezet – структура білків
elsődleges ~ – первинна ~
másodlagos ~ – вторинна ~
negyedleges ~ – четвертинна ~
fehérjék – білки
egyszerű ~ – прості, протеїни
fonalas ~ – фібрилярні
gömb – глобулярні
összetett ~ – складні, протеїди
fehérjefunkció – функція білків
- jelző – сигнальна ~
- katalitikus – каталітична ~
- mozgató – скорочувальна ~
- raktározó – запасуюча ~
- szabályozó – регуляторна ~
- szállító – транспортна ~
- tápláló – поживна ~

fejlődéelmélet – еволюційна теорія
fejlődéstörténet – еволюція emberi ~ – ~ людини
szerves világ ~ – ~ органічного світу
fenotípus – фенотип
fruktóz – фруктоза
foszforsav – фосфорна кислота
fotoszintézis – фотосинтез
fototrófok – фототрофи
földtörténeti korszakok – ери історії Землі
- archaikum (őskor) – архейська ~
- kainozoikum (újkor) – кайнозойська ~
- mezozoikum (középkor) – мезозойська ~
- paleozoikum (ókor) – палеозойська ~
proterozoikum (hajnalkor) – протерозойська ~

G

gametogenezis – гамето-генез

gametogenezis-szakaszok –

зони гаметогенезу

- alakulási – ~ форми-
вання

- érési – ~ досягання

- növekedési – ~ росту

- szaporodási – ~ роз-
множення

genetika – генетика

genóm – геном

genetikai kód – генетичний
код

genotípus – генотип

gén – ген

allél ~ – алельні ~

domináns ~ – домінант-
ні ~

recesszív ~ – рецесивні ~

szabályozó ~ – регуля-
торні ~

strukturális ~ – струк-
турні ~

gének többirányú hatása –
множинна дія генів

génkicserélődés (crossing
over) – кросинговер

génésebészet – генна інже-
нерія

glikogén – глікоген

glikolízis – гліколіз

H

haploid – гаплоїд

hasadás – розщеплення

heterotrófok – гетеротрофи

hibridizáció – гібридизація

hidrogén – водень

hidrogénkötés – водневий
зв'язок

hidroszféra – гідросфера

homológia – гомологія

I

ichtiológia – іхтіологія

idioadaptáció – ідіоадап-
тація

földtörténeti korok – періоди

antropogén ~ – ~ антро-
погенезу

karbon ~ – кам'янову-
гільний ~

devon ~ – девонський ~

jura ~ – юрський ~

kambrium ~ – кембрій-
ський ~

kréta ~ – крейдяний

neogén – ~ неогену

ordóvícium – ~ ордовинський
paleogén – ~ палеогену
perm – ~ пермський
szilur – силурійський
triász – триасовий
interfázis – інтерфаза
intermedier öröklődés – проміжне успадкування

J

jelleg (bélyeg) – ознака
lappangó (recesszív) ~ – рецесивна
uralkodó (domináns) ~ – домінантна
jellegkapcsolódás – зчеплення ознак

K

karbon – вуглець
kapcsolt öröklődés – зчеплене успадкування
keményítő – крохмаль
kemoszintézis – хемосинтез
kemotrófok – хемотрофи
keresztelés – схрещування
elemző ~ – аналізуюче ~

dihybrid ~ – дигібридне
monohybrid ~ – моногібридне
kínai ember (sinanthropus) – синантроп
kitin – хітин
kiválasztódás (kiválogatódás) – добір
stabilizáló ~ – стабілізу-ючий ~
irányító ~ – рушійний ~
természetes ~ – природний
komplementer – комплементарний
konjugáció – кон'югація
konzumensek – консументи
kromatidák – хроматиди
kromatin – хроматин
kromonéma – хромонема
kromoszóma-befűződés – перетяжка хромосоми
elsődleges (centrikus) ~ – первинна, центрична ~
másodlagos ~ – вторинна ~
kromoszómakészlet – набір хромосом
diploid ~ – диплоїдний ~

haploid ~ – гаплоїдний ~

poliploid ~ – поліплоїдний ~

kromoszóma – хромосома

homológ ~ – гомологічні ~

ivari (nemi) ~ – статеві ~

szomatikus ~ – соматичні ~

köldökszínór – пуповина

környezet – середовище

középső csíralemez – мезодерма

kultúrnövények származási

központja – центр походження культурних рослин

küzdelem a létért – боротьба за існування

fajon belüli ~ – внутрішньовидова ~

fajközötti ~ – міжвидова ~

L

lipidek – ліпіди

litoszféra – літосфера

lizoszóma – лізосома

M

maghártya – ядерна оболонка

maghártyarórusok – ядерні пори

magorsó – веретено поділу ядра

magvacska – ядерце

makroelemek – макроелементи

makroevolúció – макроеволюція

makromolekula (biopolimer) – макромолекула, біополімер

matrica (mátrix) -szintézis – матричний синтез

méhlepény – плацента

meiózis (számcsökkentő osztódás) – мейоз

metafázis – метафаза

mikroevolúció – мікроеволюція

mutáció – мутація
gén ~ – генна ~

kísérleti – дослідна ~

kromoszóma ~ – хромосомна ~

szomatikus ~ – соматична ~

N

nem (ivar) – стать
nemzedék – покоління
nemzeti park – національ-
ний парк
nemzetség (nem) – рід
nooszféra – ноосфера
növényfajta – сорт
nukleoproteid – нуклеопро-
теїд
nukleotid – нуклеотид

Ö,Ő

ökológiai fülke – екологічна
ніша
~ gúla – ~ піраміда
~ rendszer – ~ система
~ tényezők – ~ фактори
biotikus ~ – абіотичні ~ ~
antropogén ~ – антро-
погенні ~ ~
biotikus ~ – біотичні ~ ~
öröklődés – спадковість
ösbélüreg – бластоцель
összáj – бластопор

P

petesejtfejlődés – овогенез
pinocitózis – піноцитоз

pithekanthropus – пітекан-
троп

hialoplazma – гіалоплазма
plazmamembrán – плазма-
тична мембрана

poliploid – поліплоїд

polimer – полімер

poliszacharid – полісаха-
рид

polociszta – напрямне
тільце

populáció – популяція

producensek – продуценти

profázis – профаза

propliopithecus – пропліо-
пітек

R

reakciónorma – норма ре-
акції

reducensek – редуценти

rekombináció – рекомбі-
нація

rendszerezés – класифі-
кація

rendszertan – систематика

replikáció (megkettőződés) –
реплікація

riboszóma – рибосома

ribóz – рибоза
ritka növények – екзоти
rothadás – гниття

S

sejtdifferenciáció – дифференціація клітин
sejtelmélet – клітинна теорія
sejtfal – клітинна сітка
sejthártya – клітинна сітка
sejtmag – ядро
generatív ~ – генеративне ~
vegetatív ~ – вегетативне ~
sejtmaghártya – каріотека
sejtmagnedv – каріоплазма
sokféleség – різноманітність
spirálizáció (felcsavarodás) – спіралізація

Sz

szaporodás – розмноження
szelekció – селекція
szétcsavarodás (despirálizáció) – роз-

кручування, деспіралізація
szénhidrátok – вуглеводи
szerveződési szint – рівень організації
szik – жовток

T

taxisok – таксиси
taxon – таксон
táplálkozási láncok – ланцюги живлення
telofázis – телофаза
tényezők – фактори
abiotikus ~ – абіотичні
antropogén ~ – антропогенні
biotikus ~ – біотичні
ökológiai ~ – екологічні
természetvédelem – охорона природи
timin – тимін
törzs – тип
törvény – закон
gamétatisztasági ~ – ~ чистоти гамет
Haeckel–Müller-féle ~ – біогенетичний ~, Геккеля-Мюллера

Hardy–Weinberg-féle ~ –
~ Харді- Вайнберга
homolog sorok ~ – ~
гомологічних рядів
öröklődési (Mendel-féle)
~ – ~ спадковості, Мен-
деля

törzsfajlás (filogenezis) –
філогенез

transzkripció (átírás) – тран-
скрипція

transzláció (fordítás) – тран-
сляція

triplet – – триплет

tropizmus – тропізм

V

variációs sor – варіаційний
ряд

változékonyság – мінли-
вість

kombinatív ~ – комбіна-
тивна ~

modifikációs

(fenotípusos) ~ – моди-
фікаційна, фенотипна

mutációs (genotípusos) ~
– мутаційна, генотипна

velőcsőfejlás az
embrióban – нейруляція

vibriók – вібріони

vírusok – віруси

víz – вода

kötött – зв'язана

szabad ~ – вільна

Vörös Könyv – Червона
книга

Z

zigóta (csírasejt) – зигота

heterozigóta – гетерозигота

homozigóta – гомозигота